

Lífeyrissjóðir og örorka

Fundur með Öryrkjabandalagi Íslands
og Landssamtökum Lífeyrissjóða
17. janúar 2006

Um örorkulífeyrir

- Allt frá stofnun lífeyrissjóðanna hafa greiðslur til þeirra sjóðfélaga sem misst hafa starfsorku sína að fullu eða að hluta, til frambúðar eða tímabundið, skipt lífeyrissjóðina miklu máli, enda eru sjóðirnir hagstæðasta, skilvirkasta og ódýrasta samtrygging launþega vegna ýmissa áfalla svo sem vegna starfsorkutaps.

Skilyrði örorkulífeyris

- Að sjóðfélaginn hafi orðið fyrir slysi eða sjúkdómi sem skerðir getu hans til að gegna því starfi sem veitti honum aðild að lífeyrissjóðnum
- Að sjóðfélaginn hafi sannanlega orðið fyrir tekjumissi af völdum orkutapsins.

Skilyrði örorkulífeyris

- Orkutapið sé a.m.k. 50% eða meira og að sjóðfélaginn hafi greitt í lífeyrissjóði í a.m.k. tvö ár.
- Fyrstu þrjú árin skal mat orkutaps aðallega miðað við vanhæfni sjóðfélaga til að gegna því starfi, er hann hefur gegnt og veitti honum aðild að sjóðnum.

Skilyrði örorkulífeyris

- Eftir fyrstu 3 árin skal meta orkutap sjóðfélagans að nýju og þá hvort hann sé vinnufær til almennra starfa á vinnumarkaði.
- Lífeyrissjóður getur gert þá kröfu til lífeyrisþega að hann fari í sjúkráþjálfun eða endurhæfingu og á það bæði við þegar sótt er um örorkulífeyri og við endurmat orkutaps.

Orsakir örorku hjá lífeyrissjóðum:

	Sjóm.	Bol.	Vestm.	Frams.	Samein.	Lífiðn	Norðurl.
Stoðkerfi (og gigt)	33	32	36	36	25	20	26
○ Geðsjúkdómar	22	27	11	24	25	20	13
○ Hjarta- og æða- og lungnasjúkdómar	15		10	13	13	18	15
○ Slys	18	27	19		18	6	16
○ Taugasjúkdómar	4			5			
○ Krabbamein	3			3			10
○ Meltingafærasjúkdómar	2						3
○ Áfengis- og vímuefnasýki			4	5	4	1	
○ Heilabilun, sykursýki o.fl.							17
○ Annað	3	14	20	14	16	23	

Hlutfall örorkulífeyris af heildarlífeyrisgreiðslum:

<i>Lífeyrissjóður</i>	2004	2001
Vestmannaeyja	42,9%	44,7%
Austurlands	43,0%	45,0%
sjómanna	43,0%	43,0%
Suðurlands	41,9%	39,4%
Bolungarvíkur	40,3%	38,9%
Suðurnesja	37,7%	39,5%
Söfnunarsjóður	34,3%	37,7%
Vestfirðinga	37,0%	37,1%
Vesturlands	30,3%	33,7%
Norðurlands	33,7%	31,8%

Álit örorkunefndar LL:

- Stórauka og styrkja starfsendurhæfingu.
- Efla forvarnir
- Aukið samstarf við sjúkrasjóði stéttarféлага.
- Skilvirkari og vandaðri vinnubrögð við örorkumöt og úrskurði.
- Hækka sjúkradagpeninga almannatrygginga.
- Agaðri vinnubrögð við umsóknafærlíð.
- Endurhæfingarlífeyrir í stað örorkulífeyris.
- Draga þarf úr langtímaatvinnuleysi
- Taka upp íslenskan staðal varðandi örorkulíkur

Starfsendurhæfing

- Með skipulegri og raunhæfri starfsendurhæfingu, þá sparast verulegir fjármunir hjá sjóðunum, sem gerir lífeyrissjóðina betur í stakk búna til að standa við lífeyrisskuldbindingar sínar í framtíðinni, auk þess sem skilvirk starfsendurhæfing skilar sér beint í betri lífeyrisréttindum og þar með hærri bótafjárhæðum til lífeyrisþega.

Yfirlýsing ríkisstjórnarinnar frá 15/11 2005 um áframhaldandi gildi kjarasamninga ASÍ og SA

Ríkisstjórnin lýsir því jafnframt yfir að hún er reiðubúin til að greiða fyrir jöfnun á örorkubyrði milli lífeyrissjóða á samningssviði Alþýðusambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins með framlagi sem svarar til 0,25% af trygginga-gjaldstofni samkvæmt nánari útfærslu milli aðila og komi til framkvæmda á þremur árum, 0,15% 2007, 0,20% 2008 og 0,25% 2009.

Úr yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar frá 15/11 2005

- Forsætiráðherra mun skipa nefnd.
- Verkefni nefndarinnar er m.a. að gera tillögur um samræmingu á viðmiðunum til örorkumats hjá TR og hjá lífeyrissjóðunum.
- Leiðir til að efla starfsendurhæfingu.
- Kerfið verði gert einfaldara og skilvirkara og tryggð betri yfirsýn yfir þau úrræði sem í boði eru hverju sinni.
- Fjármögnun aðgerða til að sem flestir verði aftur virkir á vinnumarkaði.

Örorkunefnd LL

- Var skipuð af stjórn LL 9. maí 2003.
- Gekk frá skýrslu með tillögum 3. febrúar 2004.
- Nefndin hóf aftur störf 13. janúar 2005.
- Mun skila skýrslu í mars eða apríl 2006.

Örorkunefnd LL

Á fundi nefndarinnar hafa komið á árinu 2005 og 2006:

- Hannes Sigurðsson og Guðlaugur Stefánsson frá SA.
- Gylfi Arnbjörnsson frá ASÍ.
- Pétur Blöndal, alþingismaður.
- Tryggvi Þór Herbertsson, forstöðumaður Hagfræðistofnunar Háskóla Íslands.
- Karl Steinar Guðnason og Sigríður Lilly Baldursdóttir frá TR.
- Sigurbjörn Sveinsson, formaður Læknafélags Íslands.
- Sigurður Thorlacius, tryggingayfirlæknir.
- Stefán Ólafsson, prófessor Háskóli Íslands.
- Forystumenn Öryrkjabandalagsins.

Takk fyrir!
